

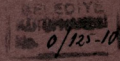
Hukukî Bilgiler Mecmuası

SAHİP VE BAŞMUHARRİRİ

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

GAD FRANKO MİLÂSLİ

Adres : Galata, Bahtiyar han Bay Gad Franko yazıhanesi

Telefon : 43009

Bir nüshanın bedeli 25 kuruştur.

Bir senelik abonmanı posta ücretiyle beraber 250 kuruştur.

Türkiye harici için 300 kuruştur.

İSTANBUL

HANRİ ZELİQ VE MAHDUMU BASIMEVİ

1938

Bir Eser münasebetile

Orhangazi C. Müddeiumumisi Mahir Ülküsal; Ceza hukukuna ait Temyiz mahkemesi kararları hülâsaları isimli bir eser neşretti.

Türk ceza ve ceza muhakemeleri usulü kanunu ve hususî kanunların ceza hükümleri üzerinde Türk temyiz mahkemesinin kararlarından çıkarılan hülâsalarla Adliye vekâletinin bu kapıdaki mütalaa-larını, Devlet Şûrası kararlarını ve bazı mes'elelerde salâhiyettar zevatın yazılarını taşıyan bu eser (300) sahifeliktir.

Senelerden beri Türk temyiz mahkemesinin kararları Adliye vekâletince neşredilmekte ve bu hususta hususî neşriyat yapılmakta ise de, ekseriya işleri çok olan Hâkimlerin dar vakitlerinde müracaat ediverecekleri böyle bir (hülâsalar kitabına) az rastlanmaktadır. Eser çok mübrem bir ihtiyaca kâfi bir cevap verdiği cihetle takdire şayandır.

Kitabın üzerine mutavazî bir (toplayan) imzasını atan, değerli Müddeiumumi Mahir Ülküsal gıptaya şayan bir sabırla ince müşkülleri halledecek kuvette ve yeni olan içtihatlardan seçerek, bunları her kanunun maddeleri sırasile tasnif ve telfik eylemiştir. Eserin bu şekilde tertibinde gösterilen muvaffakiyeti kaydetmek lâzımdır.

Eserin nihayetine penbe ve yeşil kâğıtlarla ilâve edilen alfabe üzerine arama cedvellerinin değerini tekrara hacet görmüyorum.

Kitapcılığımızın ve matbaacılığımızın belli başlı derdlerinden birisi mürettip sehivleridir.

Eser lisanının hususiyeti dolayısıyla birçok tertip yanlışlıklarıyla çıktığından sonuna dört sahifelik bir hata savap cedveli ilâvesine lüzum görülmüştür.

Burada nazarı dikkatımı celbeden bir iki noktaya temas etmek istiyorum. Kitabın 24 üncü sahifesinde ceza hey'eti umumiyesinin 17/5/1937 günlü 207 Esas 166 karar No. lu içtihadı yazılıdır; Bu içtihadı yazmazdan evvel bir misal verelim. Meselâ :

Hursılıktan iki ay hapis ve o kadar müddetle emniyeti umumiye idaresinin nazareti altında bulundurulmak cezasına mahkûm edilen bir kimse, hapis cezasını çektikten sonra, emniyeti umumiye nazareti altında iken bir suç işleyecek olursa bu def'aki suçtan dolayı ceza

verilirken; cezası Türk ceza kanununun tekerrüre ait maddeleri dairesinde artırılacaktır, misalımızdaki mahkûm henüz hapis cezasını çekmekte iken yeni suçu işlemiş olsaydı yahut hapis ve para cezalarına çarpılıp hapis cezasını çekmiş para cezasını ödememiş olsaydı o zaman Türk ceza kanununun 77inci maddesi dairesinde içtima hükümleri tatbik olunacaktı. Birinci halde yani emniyeti umumiye nazareti altında bulundurulmak cezasını çekerken işlediği suçtan dolayı, içtima hükmü tatbik edilmeyerek, asıl hapis cezasını çektiği için tekerrür kaidesinin tatbiki, emniyeti umumiye nazaretinin bir ceza olmayıp bir zabıta tedbiri olmasındandır.

İşte bahsedilen içtihadında bu husus yazılmakta ve Türk ceza kanununun 11 ve 42inci maddelerine istinad olunarak (... Mezkûr tedbirin infazı sırasında işlenen diğer suçtan dolayı tekerrür hükümlerinin tatbiki muktazidir.) denilmekte iken hata ve sevap cetvelinde bu (muktazidir) kelimesi hata olarak zikredilmekte ve doğrusu (yolsuzdur) gösterilmektedir.

Bu hülâsanın son kelimesi olarak (muktazidir) bulundukça anlayışımıza göre yukarıdaki misalde mana bulunmakta (yolsuzdur) olarak tashihi hâlinde emniyeti umumiye nazareti altında bulundurulanların suç işlemelerinde tekerrür hükümlerinin tatbik edilemeyeceği manası çıkmaktadır. Adliye ceridesi ilâve formalarında 73-75 inci sahifelerinde bu temyiz ilâmının aslı intişar etmiştir ki kararın balâsında kısaca (Hapis cezasile birlikte hükmolunan emniyeti umumiye nazareti altında alınmak cezasının infaz edilmemiş olması tekerrür hükümlerinin tatbikına mani değildir) diye yazılmıştır.

Bu babdaki Hey'eti Umumiye kararı ise tekerrür ahkâmının tatbiki için cezai aslının infazı kâfi olup 525 inci maddeye tevfikân hükm edilen emniyeti umumiye nazareti altına alınmak cezai fer'isinin infaz edilmemesi tekerrür hükümlerinin tatbikına mani olmayacağı yolundadır. Mezkûr ilâmda C. Baş Müddeiumumiliğinin itirazı telhis olunurken yuharıdaki muktazî kelimesi yazılmaktadır.

Şu halde hata ve sevap cetvelindeki bu tashih bir zühule dayanmaktadır, ve zaittir.

Mezkûr eserin 36 inci satırında (19-2) diye madde ve fıkra numaraları gösterilmiştir. Hata ve sevap cetvelinde bu, (192) olarak tashih edilmiş ise de, mevzuu bahsedilen hâdiseye göre (191-2) şeklinde tashihi lâzım gelirdi, ve 191 inci maddenin ikinci fıkrası demek idi.

Eserin 63 üncü sahifesinin 274 üncü bendinde ve 229 uncu sahifesinin birinci satırında (tavzif) kelimesi mevcuttur. Bu kelime hata ve savap cetvelinde (tavsif) şeklinde düzeltilmiştir. Halbûki kelime (Tavzih) olarak tashih edilecektir.

Son söz olarak, değerli Müddeiumuminin bu eserinin daha mükâmil eserlerinin ve memleketimizde (Dallos) külliyyatı şeklinde eserlerin intişarına bir başlangıç olmasını candan dilerim. Mahir Ülküsâli kutlularım.

Tunçeli C. Müddeiumumi M.

Hâmit Selekler

Evlenmeye izin

Türk medenî kanununa göre evlenme yaşı, rüşt yaşından farklı ve ondan daha duundur.

3453 sayılı kanun ile değişen 88 inci maddeye göre bu yaş, erkekler için onyedi, kadınlar için onbeş yaşın ikmali ile tehakkuk etmiş ad olunmasına rağmen, aynı kanunun 11 inci maddesine nazaran rüşt, onsekiz yaşın ikmali ile başlar.

Rüşt, kişiyi her nevi tasarrufata ehil kılar. Buna mukabil reşit olmıyan şahsın tasarrufatı kavliye ve filiyesi tafsile tabi tutulmuş, bazı muamelâtı mümeyyiz olmak kaydû şartile bizzat inşa edebildiği halde, diğer bazı tasarrufatında kanunî mümessilinin rıza ve muvafakatı aranmış ve hatta bazen hakimnin dahi müsaadesi şart kılınmıştır.

Kanun evlenme akdinin mahiyetini, bünyesindeki hususiyetlerini ve vecibe tahmil edebilmek iktidarını haiz neticelerini göz önünde tutarak, rüşt yaşından daha dun olarak kabul etmek mevkiinde kaldığı yaş müsaadesini, 90 inci maddesinde mümessili kanunisinin rıza ve muvafakatine talik eylemekle müvazenelendirmiştir.

Evlenme yaşını idrak etmiş olmasına rağmen sinni rüşte vasıl olmadığı için küçük ismi altında toplanabilen kadın ve erkeğin evlen-